

FIACAT - Infos

Federació Internacional de la FIACAT – ANY 2005 – N. 63

No a la tortura, sí al respecte a la dignitat humana!

Sylvie Bukhari-de Pontual (França) fou nomenada presidenta de la FIACAT el desembre del 2004. És advocada del Tribunal de París i ensenya Dret Internacional de Drets Humans a la Facultat de Ciències Socials de l'Institut Catòlic de París. Ha estat presidenta de l'ACAT-França fins al 2005. És membre de la Comissió Justícia i Pau-França.

Mètodes il·legals de combat i ús abusiu i indiscriminat de la força, execucions extrajudicials, desaparicions forçades, tortura, maltractaments, arrestos arbitraris i detencions il·legals. Aquest és el lot quotidià de molts països del planeta. Actualment això passa fins i tot en països amb un règim democràtic, que s'han implicat en la lluita contra el terrorisme.

Però, en aquest difícil context, s'adverteixen alguns signes que permeten d'entreveure una certa esperança. Cal alimentar-la i ajudar-la a créixer:

- * Cal sostenir i acompanyar la profunda necessitat de democràcia que es percep en cert nombre de pobles que aspiren al respecte dels drets humans i de les llibertats públiques.

- * La justícia internacional va emergint, amb insuficiències i disfunció, però també sorgeix una justícia nacional, que durant massa temps havia emparat la impunitat, l'amnèsia i l'amnistia.

- * És important que existeixi un contra-poder judicial capaç d'equilibrar els excessos del poder executiu: els magistrats, que en els Estats Units i també a Gran Bretanya, han estat capaços de dir no a les violacions dels Drets Humans practicades pels governs d'aquestes democràcies. Tanmateix, en el marc de la lluita contra el terrorisme i el crim organitzat, es dona prioritat a la seguretat, amb la finalitat de donar una resposta a la por que manifesta el poble. Això es tradueix en particular per:

- * La multiplicació de textos restrictius, per motius de seguretat;

- * La degradació de la situació en la qual es troben els estrangers;
- * Una política policíaca, judicial i de presons molt repressiva;
- * La debilitació de la prohibició absoluta de la tortura, malgrat el caràcter inderogable de la seva prohibició, que es concreta en un discurs públic que legitima la tortura, en l'aparició del fenomen de l' "externalització" de la tortura, la instauració de la detenció il·limitada sense passar per davant d'un jutge ni tenir accés a un advocat, el recurs a la subcontractació de mercenaris i d'empreses privades.

Aquesta es la raó per la qual el seminari internacional de la FIACAT el 2007 tindrà per tema «La prohibició de la tortura: un principi en perill?». Durant els propers mesos, es convidarà les ACAT a treballar i reflexionar sobre aquesta pregunta. Seria important que cada un de nosaltres s'hi impliqués activament. No hi ha res que pugui justificar la tortura, ni tan sols la lluita contra el terrorisme, ni tampoc l'amenaça de guerra. Ens cal recordar el caràcter absolut de la prohibició de la tortura pel dret internacional: "cap circumstància excepcional, sigui la que sigui -ni que es tracti de l'estat de guerra o d'amenaça de guerra, d'instabilitat política interior o de qualsevol altre estat d'excepció- no pot ser invocada per justificar la tortura. Ni avui, ni demà, ni mai ».

Sylvie Bukhari de Pontual,
Presidenta de la FIACAT

Seminari internacional del 2007

La prohibició de la tortura, un principi en perill.

*El Consell Internacional de
desembre del 2004 va decidir que
aquest seria el tema per al proper
seminari internacional de la
FIACAT que tindrà lloc del 30/4 al
2/5/2007 a Suïssa.*

L'impacte de l'11 de setembre del 2001 ha trencat un dic de contenció. Des d'aquesta data, no solament els Estats Units sinó molts altres països han creat excepcions a la prohibició de la tortura en la seva legislació. El debat encaminat a relativitzar aquesta prohibició es va amplificant i cada vegada hi ha més països que reconeixen la pràctica de la tortura i la justifiquen a causa del combat contra el terrorisme.

La primera etapa per a la preparació del seminari consisteix a avaluar allò que ha canviat des d'aquest famós 11 de setembre en el combat per l'abolició de la tortura. Si coneixem millor aquesta realitat, la xarxa FIACAT serà capaç d'afinar les seves accions. El llançament d'aquesta etapa tindrà lloc la tardor propera:

- El setembre del 2005, trametrem a les diferents ACAT una documentació amb un qüestionari per ajudar-les a enumerar allò que ha canviat. Els proposarem alguns elements de reflexió bíblica.

- A partir d'octubre del 2005, hi ha previstes trobades amb experts d'àmbits diversos referents al tema del seminari. Aquestes trobades es concretaran en documents que es posaran a disposició de la xarxa.

Jean-Claude Huot,
membre del Consell

*D'aquí a unes setmanes les ACAT
rebran un correu amb informacions
complementàries.*

ACTIVITATS DE LES ACAT

Europa

Bèlgica: L'ACAT belga francòfona ha participat, amb un col·lectiu d'associacions, en una gran manifestació amb motiu de la visita de George Bush el 17 de febrer darrer a Brussel·les. També va participar en la campanya "el Congo vol votar" l'objectiu de la qual era demanar a les autoritats belgues i europees que donin suport al procés electoral a la RDC. Festejarà el seu 20è aniversari el dia 21 de maig proper.

Espanya: La periodista Emma Reverter, autora de « Guantánamo », va venir a un acte de l'ACAT per a la presentació del seu llibre. Va explicar també la seva experiència visitant aquest centre de detenció. Juntament amb altres sis ONG, hi va haver una trobada amb el Comissari pels drets humans del Consell d'Europa.

Al final de l'Assemblea Ordinària de l'ACAT vam tenir la intervenció del responsable del Centre de Documentació contra la Tortura, a Madrid, que ens va parlar de la tortura a l'Estat espanyol. L'ACAT, juntament amb altres entitats de l'Estat espanyol, s'ha compromès en una acció comuna a favor de la ratificació i implementació del Protocol facultatiu contra la Tortura per part del govern espanyol. Per altra banda, una primera trobada de víctimes de la tortura tindrà lloc a Barcelona, el proper mes d'octubre.

França: Campanya Líban, març del 2005. L'ACAT-França, en el marc de l'any « Execucions capitals », ha organitzat una sèrie de conferències sobre la pena de mort en el Líban, amb intervencions de dos militants libanesos: Jihane Mard i Anita Bassil. Com tots els anys, organització conjunta d'una concentració contra la pena de mort als Estats Units, el 2 del juliol de 2005 a París davant l'Ambaixada.

Països-Baixos: L'ACAT va celebrar el 5 de març el seu 20è aniversari.

Regne Unit: L'ACAT britànica va intervenir per denunciar un programa de televisió-realitat en el qual 8 participants voluntaris es prestaven a ser torturats "a la manera de Guantánamo". La FIACAT ha transmès aquesta crida a la xarxa de les ACAT. Aquesta emissió va suscitar un debat en aquest país.

Suïssa: L'ACAT s'ha manifestat arran d'una consulta sobre el projecte de llei federal relatiu a l'ús de la coacció en l'àmbit del dret dels estrangers, en particular en el moment de les expulsions. En la seva presa de posició dirigida a l'oficina federal de la justícia, ha denunciat la utilització d'aparells d'electroxocs. Aquesta nota ha estat transmesa al Comitè contra la tortura de les Nacions Unides que examina el mes de maig l'informe del govern suís.

Campanya del Divendres Sant de l'ACAT Suïssa

S'han recollit més de 5600 signatures en favor de les dones de les Illes Salomon, víctimes de violències sexuals durant la guerra civil. Aquestes violacions sistemàtiques continuen impunes un cop acabada la guerra (1998 - 2003).

A final d'abril es varen trametre peticions a les autoritats i a l'ambaixada d'aquest país. També es va trametre una còpia de la petició a la reina Elisabet II de Gran Bretanya i al cap d'Estat de les Illes Salomon. Es va dirigir una altra còpia a la Secretària permanent del Ministeri per a la unitat nacional, la reconciliació i la pau a les Illes Salomon. Aquesta Secretària va pronunciar un discurs en la 61 sessió de la Comissió dels Drets Humans de l'ONU, sobre la situació de les dones en el seu país; va mencionar, entre d'altres, la seva dèbil representativitat a nivell polític i el no-reconeixement dels traumes soferts durant el conflicte armat (1998-2003). L'ACAT Suïssa ha tingut l'oportunitat de comentar-li breument la seva Campanya. Es va interessar molt i va agrair aquest compromís a favor dels seus compatriotes.

Intervencions sobre el no-respecte de l'Estat de Dret a Togo

La FIACAT i les diferents ACAT han intervingut en múltiples ocasions per expressar la seva inquietud des de la mort del General Gnassingbé Eyadema i la presa de poder del seu fill Gnassingbé Faure el 5 de febrer darrer.

El 10 de març, la Coalició d'ONG per Togo, de la qual forma part la FIACAT, va dirigir una carta oberta a les autoritats de la CEDEAO, de la Unió Africana, de l'Organització Internacional de Francofonia i a la Presidència luxemburguesa de la Unió Europea per demanar que adoptin una posició ferma respecte al govern togolès. Aquesta coalició va organitzar una taula rodona sobre el tema del futur dels drets humans en aquest país, que va tenir lloc el 29 de març darrer, al marge de la Comissió de Drets Humans de l'ONU. El 20 d'abril, publicava una declaració titulada: « la lliure participació en el procés electoral s'ha fet impossible ». Els resultats de les eleccions del 24 d'abril van ser molt controvertits, i la situació en el país resulta alarmant (alguns informes parlen de centenars de morts, 26.000 refugiats han estat acollits a Benín).

El 3 de maig, l'ACAT França va proposar una crida urgent als seus membres demanant-los que escrivissin al President Chirac. També es va demanar a totes les ACAT que escrivissin als seus governs pregant-los que manifestessin una posició ferma condemnant les violències i rebutjant el resultat de les eleccions.

La Coalició Togo va escriure el 12 de maig a Koffi Annan per demanar-li que condemni les exaccions comeses contra la població togolesa i la constitució d'una Comissió internacional d'investigació.

Campanya 2005 « Execucions capitals »

Dins del tema de l'any de l'ACAT França i en el marc de les accions previstes per al 10 d'octubre del 2005, amb la Coalició mundial contra la pena de mort, de la qual la FIACAT és membre, proposem a la xarxa de les ACAT accions centrades essencialment en la situació de la pena de mort a l'Àfrica.

L'ACAT França, juntament amb algunes ACAT africanes, va elaborar un informe que estarà disponible el mes de setembre.

La Coalició mundial adoptarà el 10 de juny proper, durant la seva assemblea general, la planificació de les accions previstes per a la jornada mundial contra la pena de mort. El tema retingut tracta de la pena de mort a l'Àfrica. Es trametrà una petició a tots els Cap d'Estat africans demanant-los que ratifiquin el 2n Protocol al Pacte internacional relatiu als drets civils i polítics referents a l'abolició de la pena de mort en qualsevol circumstància. Aquestes accions es portaran a terme prioritàriament en tres països en els quals existeix una coalició nacional contra la pena de mort. Un cartell i una documentació amb testimoniatges de personalitats africanes abolicionistes estaran a la seva disposició.

Togo: L'ACAT ha fet una declaració sobre la situació d'aquest país abans de les eleccions d'abril.

Amèrica

Brasil: Amenaces de mort contra membres de l'ACAT Brasil: Isabel Peres, Francisco Lucio França i José de Jesús Filho van ser assetjats quan treballaven en un procés que comprometia un policia, membre dels esquadrons de la mort. La mobilització internacional ha estat molt forta i l'ACAT Brasil ha elogiat aquesta reacció. Continuen amb prudència el seguiment d'aquest assumpte.

Canadà: S'ha creat una cèl·lula ACAT Canadà - RD Congo, encarregada d'observar la situació dels DH en aquest país i d'actuar en el seu favor.

Notícies de la FIACAT

PENA DE MORT

El 7 de març, la FIACAT escrivia al Ministre de Justícia i al President de la Cort Suprema dels Estats Units. De forma inèdita, havia declarat una setmana abans amb motiu de l'assumpte Roper c. Simmons, que l'execució de menors delinqüents, de menys de divuit anys en el moment dels fets criminals que els eren imputats, és contrària a la Constitució Americana. La FIACAT va aprofitar aquest correu per a animar aquesta instància suprema a avançar pel camí de l'abolició de la pena capital. En la seva resposta del 14 d'abril, l'administració americana recordava tanmateix que la pena de mort és una pena apropiada per als crims més greus.

La FIACAT, a petició de l'ACAT Burkina Faso, va trametre el 23 de febrer una carta a la Presidència del país sobre dos condemnes a mort recents. Demana a la xarxa de les ACAT que sol·licitin la gràcia per a aquests condemnats i que la pena de mort sigui abolida en aquest país (des de 1998 no ha hi hagut cap execució).

El 20 d'abril, la FIACAT va signar conjuntament una carta oberta demanant la creació d'una zona sense pena de mort a Europa i a l'Àsia Central. Es va interpel·lar particularment les Repúbliques de Bielorússia i de Uzbekistan (últims Estats d'aquesta regió on segueix havent-hi execucions).

Intervencions de la FIACAT

La FIACAT, alertada per la Secció ACAT Sud Kivu, va intervenir el 10 de març dirigint-se al Governador de la Província per obtenir l'alliberació de dues persones que havien estat detingudes de forma arbitrària. Varen ser finalment alliberades després de pagar una fiança. No han volgut denunciar-ho, malgrat el suport ofert per l'ACAT.

Comunicat signat juntament amb d'altres ONG i transmès per la FIACAT a les ACAT el 25 de març del 2005. Ens alarma el fet que per tercera vegada en menys de sis mesos les autoritats italianes hagin procedit a expulsions massives d'emigrants, entre els quals es troben possibles refugiats i això sense la més petita reacció per part de la UE. El 4 de maig, la FIACAT va signar juntament amb d'altres ONG una declaració denunciant l'ús de «garanties diplomàtiques» en l'extradició de persones en perill de patir tractes inhumans en tornar al seu país.

La FIACAT, en un comunicat del 1r de març, va manifestar la seva tristesa per la defunció de Peter Benenson, fundador el 1961 d'Amnistia Internacional i President de l'ACAT britànica a l'inici dels anys 90.

Després del comunicat publicat per la FIACAT sobre la mort de Joan Pau II, Mons. Tomasi, Nunci Apostòlic, ens escriu: «L'exemple de Joan Pau II és una invitació a comprometre's per un món més humà, més just i més pacífic... Aquest és el testament que l'Església conservarà preciosament com a contribució i servei en benefici de la comunitat internacional.»

Comissió de Drets Humans, Gènova, 14 de març – 22 d'abril 2005

La 61 sessió de la CDH ha estat marcada per un clima d'incertesa provocat per l'anunci de reformes profundes en el conjunt del sistema de l'ONU, reformes de les quals el Secretari general, Kofi Annan, va esbossar alguns elements. Va dir que efectivament la Comissió està tan contaminada per la politització i la selectivitat, que ha perdut tota credibilitat. Això ressorgeix en el conjunt del sistema de l'ONU. Va deplorar que els recursos posats a disposició de l'Alt Comissariat pels Drets Humans estiguin tan ridículament restringits i proposa reforçar aquest Comissariat, com també els òrgans de vigilància dels tractats en els quals caldria racionalitzar els mètodes. Sobretot, proposa reemplaçar la Comissió per un Consell de Drets Humans permanent amb "estatut, autoritat i mitjans que corresponguessin a la importància de la seva tasca". El seu mandat seria vetllar perquè tots els Estats compleixin les seves obligacions pel que fa als Drets Humans i els seus membres serien elegits per l'Assemblea General per majoria de dos terços. Un matí va estar totalment dedicat a un debat informal sobre aquestes propostes: nombrosos Estats varen manifestar una certa reticència, fins i tot hostilitat envers aquest projecte i en la seva majoria pensen que cal esperar tenir més precisions.

La FIACAT s'ha adherit a les declaracions orals conjuntes sobre la pena de mort i sobre la cooperació amb els mecanismes temàtics dels DH (Relators i representants especials). Va presentar, conjuntament amb altres ONG firmants, tres declaracions escrites sobre la situació a Togo, sobre la pena de mort i sobre les invitacions permanents a mecanismes especials, com també una nota de la CINAT referent a la resolució sobre la tortura (aquests textos es poden consultar a la web de la FIACAT).

Claire Chimelli, representant de la FIACAT a les Nacions Unides a Gènova.